

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В.М.Охріменко, Т.Б. Воронкова

Програма і робоча програми
навчальної дисципліни
„ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ”

(для студентів 4 курсу та слухачів другої вищої освіти ФПО та ЗН
напряму підготовки 0501 – Економіка і підприємництво,
спеціальності 7.050107 – Економіка підприємства)

Харків – ХНАМГ - 2009

Програма і робоча програма навчальної дисципліни „Інформаційні системи і технології на підприємствах” (для студентів 4 курсу та слухачів другої вищої освіти ФПО та ЗН напряму підготовки 0501 – Економіка і підприємництво, спеціальності 7.050107 - Економіка підприємства) / Укл.: В.М. Охріменко, Т.Б.Воронкова - Харків: ХНАМГ, 2009. – 23 с.

Укладачі: доц. В.М. Охріменко,
ст. викл. Т.Б. Воронкова

Рецензент: доц., канд. техн. наук І.Т. Карпалюк

Рекомендовано кафедрою "Інформаційні системи і технології в міському господарстві", протокол № 59 від 25.09 2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.4. Рекомендована основна навчальна література	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	7
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	8
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
на підприємствах	11
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями	13
та форми навчальної роботи студента.....	13
2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента	14
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту	18
2.6. Методи та критерії оцінювання знань.....	19
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	22

ВСТУП

Одним з ефективних напрямків удосконалення управління підприємством є розробка і впровадження сучасних інформаційно-управляючих систем і технологій. Нові інформаційні технології управління підприємством – важливий і необхідний засіб, який дозволяє:

- швидко і надійно отримувати, зберігати і обробляти інформацію;
- значно скоротити управлінський персонал підприємства, який займається збором, обліком, зберіганням і обробкою інформації;
- своєчасно і якісно вести аналіз, прогнозування і планування діяльності підприємства;
- швидко і якісно приймати рішення по управлінню поточною діяльністю підприємства.

З метою формування у студентів і слухачів другої вищої освіти системи теоретичних і практичних знань з основ створення і функціонування сучасних інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством навчальними планами передбачено вивчення дисципліни „Інформаційні системи і технології на підприємствах”.

Статус дисципліни – нормативна, вона базується на знаннях інформатики, комп’ютерної техніки, економіки підприємства.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з літературою, нормативними і законодавчими документами.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

ГСВО "Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра спеціальності 6.050100 – «Економіка підприємства». - К., 2002;

ГСВО "Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра напряму 0501 – „Економіка і підприємництво”. – К., 2002;

ГСВО "Освітньо-професійна програма перепідготовки спеціаліста напрямку 0501 – "Економіка і підприємництво". – К., 2003;

Навчальний план підготовки бакалавра (форма навчання заочна) за напрямом підготовки 0501 „Економіка та підприємництво” спеціальності 6.050100 – "Економіка підприємства", 2006 р.

Навчальний план перепідготовки спеціаліста за напрямом підготовки 0501 „Економіка і підприємництво” спеціальності 7.050107 – "Економіка підприємства", 2007 р.

Вивчення дисципліни "Інформаційні системи і технології на підприємствах" передбачено навчальними планами підготовки бакалавра і перепідготовки спеціаліста спеціальності "Економіка підприємства".

Програми ухвалені кафедрою "Інформаційні системи і технології в міському господарстві", протокол № 59 від 25.09 2009 р. та Вченою радою факультету Післядипломної освіти та заочного навчання (протокол № 1 від 4 вересня 2009 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення дисципліни: формування системи теоретичних і практичних знань з основ створення та функціонування комп'ютерних інформаційних систем і технологій в управлінні підприємствами.

Завдання дисципліни: вивчення побудови і функціонування інформаційних технологій та інформаційних систем на підприємствах, нормативної бази, сучасних підходів до їх проектування і впровадження.

Предмет вивчення дисципліни: внутрішня і зовнішня інформація, що використовується для управління підприємствами.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра і перепідготовки спеціаліста

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Інформатика і комп'ютерна техніка Економіка підприємства	Проектний аналіз Стратегія підприємства Потенціал підприємства: формування і оцінювання Стратегічне управління підприємством

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ

НА ПІДПРИЄМСТВАХ(3,0/108)

(кількість кредитів/годин)

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1. *Економічна інформація і її роль в управлінні підприємством*.....(0,5/18)

Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємствами. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису.

ЗМ 1.2. *Інформаційні системи на підприємствах*..... (1,25/45)

Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем. Засоби створення і забезпечення автоматизованих інформаційних технологій на підприємствах.

ЗМ 1.3. *Інформаційні технології на підприємствах* (1,25/45)

Еволюція стратегічних моделей управління підприємствами в інформаційних системах. Автоматизація управління проектами на підприємствах. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів та стратегічного оцінювання бізнесу. Комп'ютерні системи підтримки прийняття рішень та їх використання. Експертні системи та їх використання. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами. Інформаційні системи для транснаціональних корпорацій.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності	Функції діяльності у виробничій сфері
Репродуктивний рівень Розробляти постановку задач розробки інформаційних систем підприємств (ІСП) і їх модулів	Виробнича, соціально-виробнича	Організаційна, управлінська
Орієнтуватись в існуючих ІСП і їх функціональних можливостях	Виробнича	Проектувальна, технічна
Алгоритмічний рівень Розробляти алгоритми задач для окремих модулів ІСП	Виробнича, соціально-виробнича	Проектувальна, технічна
Евристичний рівень Ураховувати економічні і технічні аспекти використання ІСП	Соціально-виробнича	Організаційна, технічна

Рекомендована основна навчальна література

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Охріменко В.М., Воронкова Т.Б. Інформаційні системи і технології на підприємствах: Конспект лекцій. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 185 с.	1.1, 1.2, 1.3
2. Вовчак І.С. Інформаційні системи та комп'ютерні технології в менеджменті: Навч. пос. – Тернопіль: Карт-бланш, 2001.- 354 с.	1.1, 1.2, 1.3
3. Пінчук Н.С. та інш. Інформаційні системи і технології в маркетингу: Навч. пос. – К.: КНУЕ, 1999. – 323 с.	1.1, 1.2, 1.3
4. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. пос. – К.: Знання-Прес, 2003.- 349 с.	1.1, 1.2, 1.3
5. Грабауров В.А. Информационные технологии для менеджеров. – М.: Финансы и статистика, 2001.- 368 с.	1.1, 1.2, 1.3
6. Береза А.М. Інформаційні системи і технології в економіці: Навч.-метод. посібник.- К.: КНЕУ, 2002. -80 с.	1.1, 1.2, 1.3

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології на підприємствах"

Мета вивчення: формування системи теоретичних і практичних знань з основ створення та функціонування комп'ютерних інформаційних систем і технологій в управлінні підприємствами..

Предмет дисципліни: вивчення побудови і функціонування інформаційних технологій та інформаційних систем на підприємствах, нормативної бази, сучасних підходів до їх проектування і впровадження.

Змістові модулі: економічна інформація і її роль в управлінні підприємством, інформаційні системи на підприємствах, інформаційні технології на підприємствах.

Annotation of the education discipline program „Intelligence systems and technologies at firms”

Goal and tasks of cause: formation of students theoretical and practical knowledge on bases of creation and operation of computer intelligence systems and technologies in operation of business

Learning subject in course: learning of construction and operation of information technologies and systems at firms, normative base, modern approaches to their designing and implantation.

Semantic modules the economic information and its {her} role in operation of business, intelligence systems at firm, information technologies at firm

Аннотация программы учебной дисциплины «Информационные системы и технологии на предприятиях»

Цель и задачи изучения дисциплины: формирование у студентов теоретических и практических знаний по основам создания и функционирования компьютерных информационных систем и технологий в управлении предприятием.

Предмет изучения в дисциплине: изучение построения и функционирования информационных технологий и систем на предприятиях, нормативной базы, современных подходов к их проектированию и внедрению.

Смысловые модули: экономическая информация и ее роль в управлении предприятием, информационные системы на предприятии, информационные технологии на предприятии.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Бакалавр		
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3,0 Модулів – 1, КР Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин –108,0 КР	Напрямок 0501 – Економіка і підприємництво Спеціальність: 6.050100 – Економіка підприємства Освітньо-кваліфікаційний рівень: підготовка – бакалавр; перепідготовка – спеціаліст.	Нормативна Рік підготовки: 4-й Семестр: 8-й Лекції – 6 год. Практичні – 8 год. Самостійна робота – 96 год. із них КР – 10 год Вид підсумкового контролю – екзамен
Друга вища освіта		
Кількість кредитів, відповідних ECTS –2,5 Модулів – 1, КР Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин –90,0 КР	Напрямок 0501 – Економіка і підприємництво Спеціальність: 7.050107 – Економіка підприємства Освітньо-кваліфікаційний рівень: перепідготовка – спеціаліст.	Нормативна Рік підготовки: 2-й Семестр: 3-й Лекції – 2 год. Практичні – 8 год. Самостійна робота – 80 год. із них КР – 10 год Вид підсумкового контролю – екзамен
Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 10% до 90%.		

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни "Інформаційні системи і технології на підприємствах" студенти повинні ознайомитися з програмою дисципліни, методами і формами навчання, способами і видами контролю та оцінювання знань.

Тематичний план дисципліни „Інформаційні системи і технології на підприємствах" складається з трьох змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, практичні заняття, самостійна робота студента.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством

1.1. Основні поняття і визначення.

Поняття економічної інформації.

Інформація, економічна інформація, управлінська інформація. Властивості економічної інформації: достовірність, повнота, цінність, актуальність, ясність і зрозумілість. Зовнішня і внутрішня інформація підприємства. Характерні риси економічної інформації. Стадії обробки інформації.

1.2. Роль інформації в управлінні підприємством.

П'ять груп економічної інформації на підприємстві. Облікова інформація, її особливості. Вимоги до інформації на підприємстві.

1.3. Класифікація інформаційних систем.

Поняття інформаційної системи. Напрямки проектування ІС підприємства. Синтактичний, семантичний і прагматичний фільтри. Процес фільтрації даних. Етапи проектування інформаційних систем. Інформаційно-пошукові, інформаційно-довідкові, інформаційно-консультативні системи. Багатофункціональні інтегральні ІС.

1.4. Інформаційна система сучасного підприємства.

Схема автоматизації виробництва промислового підприємства. Інформаційно-керуюча система цеху.

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису

2.1. Види і властивості економічної інформації

Поняття економічної інформації. Кібернетичний підхід до визначення економічної інформації. Інформація як предмет і продукт праці. Особливості економічної інформації. Класифікація видів економічної інформації.

2.2. Характеристика методів класифікації та кодування економічної інформації.

Класифікація економічної інформації. Ієрархічний, фасетний і комбінований методи класифікації. Класифікація найменувань структурних одиниць інформаційної бази. Схема класифікації найменувань реквізитів-основ.

2.3. Кодування економічної інформації.

Види кодування економічної інформації. Способи опису структури коду. ФСКПО. Графічний спосіб зображення зв'язків між блоками коду.

2.4. Єдина система класифікації та кодування техніко-економічної інформації.

Види класифікаторів, засоби для їх впровадження та ведення на підприємстві. Основні типи зв'язків між АСУП. П'ять категорій класифікаторів. ЄСКК.

2.5. Моделювання елементів економічної інформації.

Економічні знання. Бази знань. Інтегровані системи.

Тема 3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем

3.1. Методологія створення інформаційних систем.

Задачі методології. Сутність методології. Модель життєвого циклу інформаційної системи. Стадії і етапи життєвого циклу інформаційної системи.

3.2 Методи розробки моделей підприємств

Структурні методи. Об'єктно-орієнтовані методи.

3.3. Стратегії розробки інформаційних систем.

Підхід від організаційної структури. Підхід з відкладеною інтеграцією.

Підхід, що базується на збирання даних. Підхід оснований на використанні баз даних. Підхід "Зверху – до низу". Загальносистемний підхід. Підхід, керований подіями.

3.4. Концептуальна модель

Концептуальна схема. Логічна схема. Фізична схема.

Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах

4.1. Система основних визначень ресурсів ІСП

Загальні визначення. Інформаційна технологія. Апаратні засоби. Робочі станції. ПЕОМ, Принтери. Офісне обладнання. Програмні продукти. Послуги. Телекомунікаційне обладнання.

Состав груп і підгруп.

4.2. Ресурси телекомунікацій

основні напрямки розвитку телекомунікацій. Компоненти й типи телекомунікацій. Телекомунікації у діловій сфері.

4.3. Програмне забезпечення

Поняття, класифікація програмного забезпечення. Системне програмне забезпечення.

Операційні системи. Файлова система. Оболонки. Операційні системи Windows. Операційна система Unix. Операційна система Lunix.

Мережне програмне забезпечення.

Система програмування.

Транслятор. Компілятор. Інтерпретатор.

Прикладне програмне забезпечення.

Пакети прикладних програм. Інтегровані пакети. Текстовий редактор. Табличний процесор. База даних. Система управління базами даних. Графічний редактор. Органайзери.

4.4. Технічне забезпечення інформаційних систем.

Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах

5.1. Управління підприємством: зміст і концепції

Поняття і сутність управління. Складові управління. Модель процесу управління. Функції управління.

Сучасні концепції управління підприємствами.

Демократична корпорація. Внутрішні ринки корпорації. Домашні бюро. Теорія альянсів. Мережеві організації. Тотальний контроль якості.

5.2. *Основи концепцій MRP II, ERP, APS, CSR*

5.3. *Філософія і основні поняття MRP*

Матеріали. MRP –система. Статус матеріалу. Страховий запас. Потреба в матеріалі.

Формування вхідної інформації для MRP-програми і результати її роботи.

Опис стану матеріалів. Програма виробництва. Перелік складових кінцевого продукту. План замовлень. Зміни до плану замовлень. Звіт про „вузькі місця” планування. Виконавчий звіт. Звіт про прогноз.

5.4. *Еволюція MRP. Перехід від MRP до MRP II.*

5.5. *Планування виробничих ресурсів*

Від бізнес плану до виробничого графіка.

Інформаційні системи.

Тема 6. Автоматизація управління проектами на підприємствах

6.1. *Загальні відомості про управління проектами*

Що розуміється під проектом? Коротка історія питання.

6.2. *Постановка задачі управління проектами*

6.3. *Сучасні стандарти управління проектами.*

6.4. *Інформаційні системи.*

Системи календарно-мережевого планування. Використання систем тримірного моделювання.

6.5. *Програмне забезпечення MS Project.*

Тема 7. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів і стратегічної оцінки бізнесу

7.1. *Виробничий процес і його забезпечення*

7.2. *Деякі аспекти бізнес-планування*

Розробка бізнес-планів. Характеристика навколишнього середовища.

План маркетингу. План виробництва. Розрахунок виробничих витрат. Інвестиційний план. Фінансовий план. Звіт про рух грошових коштів. Аналіз ефективності проекту. Аналіз беззбитковості. Статистичні методи в інвестиційному аналізі.

7.3. *Використання інформаційних систем для бізнес-планування.*

7.4. *Коротка характеристика пакету Project Expert.*

Тема 8. Комп'ютерні системи підтримки прийняття рішень та їх використання

8.1. *Сутність і компоненти СППР*

Інтерактивність. Інтегрованість. Потужність. Надійність. Доступність. Гнучкість. Робастність. Керованість.

Перше покоління СППР. Друге покоління СППР.

8.2. *Сфери застосування та приклади використання СППР*

Узагальнені СППР. Система „Сімплан”. Система PIMS. Система ISDM. Система IFPM. Система MAUD.

8.3. *Архітектура систем підтримки прийняття рішень*

Інтерфейс „користувач – система”. Інтерфейс, що ґрунтується на меню. Адаптивний інтерфейс. Інтерфейс на базі природної мови.

8.4. *База даних і система управління базою даних СППР*

Мова опису даних. Мова маніпулювання даними.

8.5. *Бази моделей і системи управління базами моделей*

Тема 9. Експертні системи і їх використання

9.1. *Загальні відомості про експертні системи.*

9.2. *Характеристика експертних систем.*

9.3. *Основні положення методології побудови експертних систем.*

9.4. *Принципи розробки експертних систем.*

9.5. *Приклади експертних систем.*

Тема 10. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами

10.1. *Основні види інтегрованих адаптованих систем.*

10.2. *Система ІС: Підприємство.*

Призначення і області застосування. Структура. Порядок адаптації і впровадження.

10.3. *Система "Галактика"*

Призначення і області застосування. Структура. Порядок адаптації і впровадження.

10.4. *Система "Парус".*

10.5. *Система "AVACCO".*

10.6. *Витрати на впровадження ІУС*

Тема 11. Інформаційні системи для транснаціональних компаній

11.1. *Особливості ІС для ТНК*

Інтегровані системи управління. Основні завдання управління. Проблеми розгортання. Адміністрування користувачів і ресурсів. Операційна доступність.

11.2. *Організаційна побудова ТНК*

11.3. *Вимоги до проектування і впровадження ІС для ТНК*

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Таблиця 2.1. – Розподіл часу за модулями і змістовими модулями (заочне навчання)

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кред./ годин		Форми навчальної роботи					
	С	ДВ	Лекц.		ПЗ		СРС	
			С	ДВ	С	ДВ	С	ДВ
Модуль 1.	3/ 108	2,5/ 90	6	2	8	8	96	80
ЗМ 1.1. Економічна інформація і її роль в управлінні підприємством	0,5/ 18	0,5/ 18	1	0,5			16	14
ЗМ 1.2. Інформаційні системи на підприємствах	0,5/ 18	0,5/ 18	1,5	0,5	2	2	20	23
ЗМ 1.3. Інформаційні технології на підприємствах	2,0/ 72	1,5/ 54	3,5	1,0	6	6	60	43

Таблиця 2.2. – Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)	
	7.050107 спеціаліст	7.050107 ДВ
ЗМ 1.1. Економічна інформація і її роль в управлінні підприємством	1,0	0,5
1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством	0,5	0,25
2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	0,5	0,25
ЗМ 1.2. Інформаційні системи на підприємствах	1,5	0,5
3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем	0,5	0,25
4. Засоби створення і забезпечення автоматизованих інформаційних технологій на підприємствах	1,0	0,25
ЗМ 1.3. Інформаційні технології на підприємствах	3,5	1,0
5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах	1,0	0,5
6. Автоматизація управління проектами на підприємствах	0,5	-
7. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів і стратегічної оцінки бізнесу.	0,5	0,25
8. Комп'ютерні системи підтримки прийняття рішень та їх використання.	0,5	-
9. Експертні системи і їх використання.	0,5	0,25
10. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами.	0,5	-
11. Інформаційні системи для транснаціональних компаній.	-	-
РАЗОМ	6	2

Таблиця 2.3. - Практичні заняття (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)	
	7.050107 спеціаліст	7.050107 ДВ
ЗМ 1.1. Економічна інформація і її роль в управлінні підприємством	-	-
1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством	-	-
2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	-	-
ЗМ 1.2. Інформаційні системи на підприємствах	2,0	2,0
3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем	1,0	1,0
4. Засоби створення і забезпечення автоматизованих інформаційних технологій на підприємствах	1,0	1,0
ЗМ 1.3. Інформаційні технології на підприємствах	6,0	6,0
5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах	1,0	1,0
6. Автоматизація управління проектами на підприємствах	1,0	1,0
7. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів і стратегічної оцінки бізнесу.	1,0	1,0
8. Комп'ютерні системи підтримки прийняття рішень та їх використання.	1,0	1,0
9. Експертні системи і їх використання.	1,0	1,0
10. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами.	1,0	1,0
11. Інформаційні системи для транснаціональних компаній.	-	-
РАЗОМ	8	8

2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань, глибоке вивчення теоретичних питань і набуття практичних навичок роботи з програмним забезпеченням.

Таблиця 2.4. - Самостійна навчальна робота студента

Форми самостійної роботи	Кількість годин	
	Бакалавр	ДВ
Вивчення питань програми дисципліни, написання контрольної роботи	96	80

Контрольні запитання для самостійної роботи

Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємствами

1. Поясніть властивості економічної інформації.
2. Яка роль інформації в управлінні підприємством?
3. Які основні напрямки проектування ІС?
4. Поясніть підходи до класифікації ІС?
5. Які основні етапи проектування ІС?
6. Опишіть структуру ІС сучасного промислового підприємства

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису

1. Що розуміють під класифікацією економічної інформації?
2. Які методи класифікації використовують на практиці?
3. В чому полягає ієрархічний метод класифікації?
4. В чому полягає фасетний метод класифікації?
5. В чому полягає комбінований метод класифікації?
6. Як здійснюється класифікація найменувань структурних одиниць інформаційної бази?
7. У чому полягає система класифікації найменувань реквізитів-основ?
8. Що покладено в основу класифікації реквізитів-ознак?
9. Для чого призначене кодування економічної інформації?
10. Які види кодування використовуються в АСУП? Дайте їм коротку характеристику.
11. Які існують види класифікаторів, засоби їх впровадження та введення на підприємстві?
12. В чому суть моделювання елементів економічної інформації?

Тема 3. Сучасні підходи до розробки і впровадження інформаційних систем

1. Назвіть основні задачі методології створення інформаційних систем підприємства.
2. В чому полягають два принципових підходи до створення інформаційних систем підприємства?
3. Поясніть значення таких понять як „аналіз” і „синтез”.
4. Які стадії включає життєвий цикл інформаційної системи, в чому вони полягають?
5. Дайте характеристику структурних методів розробки моделей інформаційних систем підприємства.
6. Дайте характеристику об’єктно-орієнтованих методів розробки моделей інформаційних систем підприємства.
7. Наведіть перелік підходів, на яких ґрунтуються стратегії розробки інформаційних систем підприємства.
8. В чому полягає підхід до розробки інформаційної системи підприємства від його організаційної структури?
9. В чому полягає підхід до розробки інформаційної системи підприємства з відкладеною інтеграцією?

10. В чому полягає загальносистемний підхід до розробки інформаційної системи підприємства?
11. Охарактеризуйте етапи створення концептуальної моделі інформаційної системи підприємства.
12. Дайте стислу характеристику методам розробки інформаційних систем?
13. Охарактеризуйте основні стратегії розробки інформаційних систем?
14. Опишіть концептуальну модель інформаційної системи?
15. Дайте характеристику логічної схеми інформаційної системи?
16. Опишіть фізичну схему інформаційної системи?

Тема 4. Засоби забезпечення і створення інформаційних систем

1. Які компоненти включає система основних визначень міжнародної робочої групи EITO TASK FORCE?
2. Поясніть склад груп апаратних засобів загального призначення?
3. Які технічні засоби входять в групу "Телекомунікаційне обладнання"?
4. Які засоби входять в групу "Програмні продукти"?
5. Поясніть модель телекомунікаційної мережі?
6. Поясніть види телекомунікаційних мереж?
7. Які існують групи програмного забезпечення?
8. Що входить до складу технічного забезпечення інформаційних систем?
9. Поясніть структуру мережі АРМ в інформаційній системі підприємства?

Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством

1. Сутність і необхідність управління підприємством, основні підходи до визначення сутності управління.
2. Надайте визначення функції управління. Як класифікують функції управління?
3. Охарактеризуйте взаємозв'язок між рівнями управління і функціями управління.
4. Охарактеризуйте сучасні концепції управління підприємством.
5. Перелічіть особливості управління мережевими організаціями.
6. Назвіть особливості контролю якості.
7. Поясніть особливості змісту реінжинірингу бізнес-процесів.
8. Поясніть особливості методу керування виробництвом за стандартом MRP II.
9. Поясніть особливості методу керування виробництвом за стандартом ERP.
10. Поясніть особливості методу керування виробництвом за стандартом APS.
11. Поясніть особливості методу керування виробництвом за стандартом CSRP.
12. Охарактеризуйте особливості формування вхідної інформації для MRP-програми й результати її роботи.

Тема 6. Автоматизація управління проектами на підприємстві

1. Які характерні ознаки відрізняють проект від будь-яких інших видів робіт?
2. Які основні етапи включає сіткове планування і керування?
3. Що розуміють під операцією в управлінні проектами?
4. У чому полягає етап структурного планування?
5. У чому полягає етап календарного планування?
6. У чому полягає етап оперативного планування?
7. Поясніть, що таке і чим відрізняються вершинні і стрілочні графи?
8. Для чого використовують які особливості фіктивних логічних операцій?

9. Поясніть, що таке „фіктивні операції ідентифікації”.
10. Поясніть, які особливості стрічкового графіку Гантта.
11. Які розділи повинна містити функціональна структура управління проектами?
12. Перелічіть п'ять груп процесів, що присутні кожному проекту.
13. Чим відрізняються професійні і непрофесійні КМП-системи?
14. Якими функціональними можливостями повинна володіти система для календарно-мережного планування?
15. Які програми управління проектами відносять до КМП-систем?
16. Надайте характеристику можливостям і обмеженням MS EPM.

Тема 7. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проєктів і стратегічної оцінки бізнесу

1. Поясніть модель ланцюга вартості Портеру. Які дії є первинними, а які діями підтримки?
2. Яка структура є характерною для бізнес-плану?
3. Яка основна перевага у використанні сучасної інформаційної системи для бізнес-планування?
4. Надайте характеристику динамічним методам в інвестиційному аналізі.
5. Які змінні фактори враховують при використанні динамічних методів?
6. Поясніть вплив позитивних факторів часу на ефективність діяльності підприємства.
7. Надайте характеристику програмному пакету Project Expert.
8. Якими особливостями володіє система Project Expert?

Тема 8. Комп'ютерні системи підтримки прийняття рішень і їх використання

1. Дайте визначення СППР.
2. В чому полягає сутність СППР?
3. Які компоненти включає в себе СППР?
4. Назвіть сфери застосування СППР.
5. Наведіть приклади використання СППР.
6. Дайте стисло характеристику СППР «Сімплат».
7. Дайте коротку характеристику системи PIMS.
8. Дайте стисло характеристику СППР ISDS.
9. Дайте коротку характеристику системи IFPS.
10. З чого складається архітектура СППР?
11. Яку роль відіграє в СППР інтерфейс «користувач-система»?
12. Яку роль відіграє в СППР інтерфейс, що ґрунтується на меню?
13. Що покладено в основу ідеї побудови адаптивного інтерфейсу?
14. Яку роль відіграє в СППР інтерфейс на базі природної мови?
15. Дайте коротку характеристику бази даних і системи управління базою даних СППР.
16. Дайте коротку характеристику моделей і системи управління базами моделей.

Тема 9. Експертні системи і їх використання

1. Наведіть визначення експертної системи. Який сенс у їх використанні?
2. Охарактеризуйте типові задачі, розв'язувані експертними системами.
3. Які методи використовують експертні системи при розв'язанні задач?
4. Охарактеризуйте особливості проектування експертних систем.

5. Які експертні системи відносять до першого їх покоління, а які до другого?
6. Охарактеризуйте принципи, які полягають в основі при розробці експертної системи.

Тема 10. Інтегровані інформаційні системи управління підприємством

1. Дайте загальну характеристику ПУС з погляду вартісної класифікації.
2. Поясніть область застосування системи «ІС:Підприємство».
3. Які складові системи «ІС:Підприємство».
4. Поясніть область застосування системи «Галактика».
5. Які складові системи «Галактика».
6. Поясніть область застосування системи «Парус».
7. Які складові системи «Парус».
8. Поясніть структуру витрат на впровадження ПУС.

Тема 11. Інформаційні системи для транснаціональних компаній

1. Які особливості інформаційних систем для ТНК?
2. Розкрийте суть і переваги інтегрованої системи управління.
3. Перерахуйте проблеми розгортання інтегрованої системи управління.
4. В чому суть адміністрування користувачів і ресурсів інтегрованої системи управління?
5. Розкрийте суть операційної доступності інтегрованої системи управління.
6. На які групи поділяються ТНК за формами?
7. Які основні вимоги до проектування та впровадження інформаційних систем для ТНК?

2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)
Поточний контроль зі змістових модулів
Контрольна робота
Вибіркове опитування на практичних заняттях
Підсумковий контроль за МОДУЛЕМ
Письмовий екзамен

2.6. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- поточний контроль зі змістових модулів;
- складання екзамену.

Оцінку знань студентів з дисципліни “Інформаційні системи і технології на підприємствах” здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної).

Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни “Інформаційні системи і технології на підприємствах” передбачено складання екзамену. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.5).

При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (курсова робота).

Проведення підсумкового контролю. Умовою допуску до екзамену є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями.

За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Екзамен здійснюється в письмовій формі за екзаменаційними білетами, які містять два теоретичних питання і розрахункове завдання, або за підсумковим тестовим завданням (за вибором студента), що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни „Інформаційні системи і технології на підприємствах”.

Екзаменаційні відповіді за білетами оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою, тестові завдання - за 100-бальною системою оцінювання за шкалою ECTS. В обох випадках оцінки згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються у відповідну систему оцінювання (табл. 2.5).

Оцінювання знань за 4-бальною системою за національною шкалою:

Оцінку «відмінно» ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка «добре». Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка «задовільно». Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріалу допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки.

Оцінка «незадовільно». Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

Таблиця 2.5 – Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX*	більше 26 – 50 включно
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F**	від 0 – 25 включно

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним курсом

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Основна література	
1. Охріменко В.М., Воронкова Т.Б. Інформаційні системи і технології на підприємствах: Конспект лекцій. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 185 с.	1.1, 1.2, 1.3
2. Вовчак І.С. Інформаційні системи та компютерні технології в менеджменті: Навч. пос. – Тернопіль: Карт-бланш, 2001.- 354 с.	1.1, 1.2, 1.3
3. Пінчук Н.С. та інш. Інформаційні системи і технології в маркетингу: Навч. пос. – К.: КНУЕ, 1999. – 323 с.	1.1, 1.2, 1.3
4. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. пос. – К.: Знання-Прес, 2003.- 349 с.	1.1, 1.2, 1.3
5. Грабауров В.А. Информационные технологии для менеджеров. – М.: Финансы и статистика, 2001.- 368 с.	
6. Береза А.М. Інформаційні системи і технології в економіці: Навч.-метод. посібник.- К.: КНЕУ, 2002. -80 с.	1.1, 1.2, 1.3
2. Додаткові джерела	
1. Гордієнко В.І. Інформаційні системи в менеджменті: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 1999. – 128 с.	
2. Кондрашова С.С. Информационные технологии в управлении: Уч. пос.- К.: МАУП, 1998.- 131 с.	
3. Корнеев И.К., Машурцев В.А. Информационные технологии в управлении. – М.: Инфра-М, 2001.- 158 с.	
3. Методичне забезпечення	
3.1. Інформаційні системи і технології на підприємствах. Програма курсу і завдання на виконання контрольної роботи (для студентів і слухачів ФПО та ЗН заочної форми навчання спеціальності 6.050106 "Економіка підприємства"). – ХНАМГ, 2006 р	
4. Інтернет ресурси	
4.1. http://eprints.ksame.kharkov.ua – цифровий репозиторій ХНАМГ	
4.2. http://www.cfin.ru/	
4.3. http://www.cfin.ru/vernikov/	
4.4. http://www.citforum.ru	

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології на підприємствах» (для студентів 4 курсу та слухачів другої вищої освіти ФПО та ЗН спеціальності «Економіка підприємства»)

Укладачі: Вячеслав Миколайович Охріменко

Тетяна Борисівна Воронкова

План 2009, поз. 856 Р

Підп. до друку 05.11.2009 р. Друк на ризографі Зам.№ 5352	Формат 60 x 84 1/16 Умовн.- друк.арк. 1,4 Тираж 15 прим.	Папір офісний. Обл.- вид арк. 1,7
---	--	--------------------------------------

61002, Харків, ХНАМГ, вул.Революції, 12
Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул.Революції, 12